

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

Warszawa, dnia 31. 01. 2012 r.

DHU /606/14/ 1/2012

Zakłady ubezpieczeń działu II, grupa 10

Szanowni Państwo

Kierując się ochroną interesów osób poszkodowanych, jak też dbałością o należyte wykonywanie przez zakłady ubezpieczeń obowiązku naprawienia szkody w pojazdach, w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, zwracamy Państwa uwagę na niski poziom świadomości poszkodowanych co do roszczeń przysługujących im na gruncie prawa cywilnego. Brak rozeznania na temat granic odpowiedzialności gwarancyjnej zakładu ubezpieczeń ogranicza poszkodowanych w domaganiu się realizacji uprawnień, mających na celu wyrównanie uszczerbku powstałego w związku ze szkodą. Sytuacja ta odnosi się w szczególności do utraty wartości handlowej pojazdu.

W praktyce likwidacji szkód poszkodowany zgłaszając szkodę w pojeździe nie specyfikuje uszkodzeń ani nie konkretyzuje roszczeń, lecz przedstawia pojazd do oględzin zakładu ubezpieczeń i oczekuje ustalenia odszkodowania w takiej wysokości, która doprowadzi do pełnej rekompensaty szkody. Zakład ubezpieczeń z kolei przyjmując zgłoszenie szkody dokonuje ustaleń w zakresie wielkości uszczerbku oraz wysokości odszkodowania, które szkodę zrekompensuje. Z treści art. 361 § 2 k.c. wynika dla zakładu ubezpieczeń zobowiązanego do naprawienia szkody obowiązek kompensaty tej szkody w pełnej wysokości. Jeśli więc wartość handlowa pojazdu w wyniku uszkodzenia i późniejszej jego naprawy zmalała w stosunku do tej, jaką pojazd ten miałby na rynku, gdyby nie został uszkodzony, to pełna rekompensata powinna obejmować nie tylko koszty naprawy, ale także tę różnicę wartości.

Wymaga podkreślenia, że z przepisu art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66 ze zm.) wynika, iż przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego spoczywa na zakładzie ubezpieczeń, który ma obowiązek ustalenia m.in. zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także poinformowania osoby występującej z roszczeniem jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości świadczenia. Z powyższego

przepisu wynika, że to zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności oraz do zbadania okoliczności dotyczących wysokości szkody (w tym także oszacowania zmniejszenia wartości rynkowej pojazdu, jeżeli taki ubytek wartości w konkretnym przypadku wystąpi). Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 stycznia 2000 r., sygn. akt III CKN 1105/98, „tego obowiązku, należącego do istoty działalności ubezpieczeniowej, ubezpieczyciel nie może przerzucić na inne podmioty” (podobnie również SN w wyroku z dnia 18 listopada 2009 r., sygn. akt II CSK 257/09).

Zestawiając obowiązek zakładu ubezpieczeń przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego oraz jego profesjonalizm w prowadzeniu działalności ubezpieczeniowej (w tym dysponowanie programami eksperckimi do badania uszczerbku z tytułu utraty wartości handlowej pojazdu), z niewiedzą poszkodowanych w zakresie przysługujących im roszczeń, w ocenie organu nadzoru słusznym wydaje się być informowanie poszkodowanych przez zakłady ubezpieczeń o możliwości zgłoszenia roszczenia z tytułu utraty wartości handlowej pojazdu.

Organ nadzoru wyraża przekonanie, że powiązanie działalności edukacyjnej Komisji Nadzoru Finansowego na rzecz zwiększenia świadomości prawnej poszkodowanych z odpowiednią współpracą zakładów ubezpieczeń z poszkodowanymi w trakcie prowadzenia postępowania likwidacyjnego, istotnie przyczyni się do tego, aby wypłacane odszkodowania jak najpełniej rekompensowały uszczerbek powstały w związku ze szkodą w pojazdach.

Organ nadzoru rekomenduje przyjęcie przez zakłady ubezpieczeń takich standardów likwidacji szkody, wg których przyjęcie zgłoszenia szkody będzie szło w parze z udzielaniem poszkodowanym niezbędnych informacji na temat możliwości uzyskania odszkodowania w związku z utratą wartości handlowej pojazdu. Informacje te mogłyby być zamieszczone w arkuszu zgłoszenia szkody, na stronie internetowej zakładu ubezpieczeń lub podane do wiadomości poszkodowanych w inny sposób uznany przez zakłady ubezpieczeń za właściwy.

Dodatkowo proponujemy wprowadzenie informacji wyjaśniającej cel roszczenia z tytułu utraty wartości handlowej pojazdu. Informacja ta mogłaby zostać umieszczona w formularzu zgłoszenia szkody z umowy obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych lub w innym dokumencie przekazywanym poszkodowanemu w związku z likwidacją szkody.

Intencją organu nadzoru jest, aby poszkodowany dysponował wiedzą o roszczeniu już na etapie zgłaszania szkody, a więc niezależnie od tego, czy nabędzie on faktycznie uprawnienie do domagania się wypłaty świadczenia z tytułu utraty wartości handlowej pojazdu, czy też nie.

Z poważaniem,

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Andrzej Jakubiak